

Bruselj, 8. december 2023
(OR. en)

16613/23

ECOFIN 1354
FIN 1287
UEM 429

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča 16/2023 „Komisija in upravljanje dolga v okviru instrumenta NextGenerationEU – Spodbuden začetek, toda upravljanje bo treba bolj prilagoditi dobri praksi“ – Sklepi Sveta (8. december 2023)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o Posebnem poročilu Računskega sodišča z naslovom „Komisija in upravljanje dolga v okviru instrumenta NextGenerationEU – Spodbuden začetek, toda upravljanje bo treba bolj prilagoditi dobri praksi“, ki jih je Svet (ECOFIN) odobril na seji 8. decembra 2023.

Sklepi Sveta o Posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča št. 16/2023:

„Komisija in upravljanje dolga v okviru instrumenta NextGenerationEU – Spodbuden začetek, toda upravljanje bo treba bolj prilagoditi dobri praksi“

SVET EVROPSKE UNIJE –

1. POZDRAVLJA, da je bilo junija 2023 objavljeno Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 16/2023: „Komisija in upravljanje dolga v okviru instrumenta NextGenerationEU – Spodbuden začetek, toda upravljanje bo treba bolj prilagoditi dobri praksi“¹, in SE SEZNANJA z odgovorom Komisije, ki je priložen posebnemu poročilu Evropskega računskega sodišča.
2. OPOZARJA NA sklepe z izrednega zasedanja Evropskega sveta z dne 17., 18., 19., 20. in 21. julija 2020², v katerih je navedeno naslednje: „Da bi Unija imela na voljo potrebna sredstva za reševanje izzivov zaradi pandemije COVID-19, bo Komisija pooblaščen, da si v imenu Unije izposoja sredstva na kapitalskih trgih,“ in v navedenih sklepih IZPOSTAVLJA zlasti naslednje: „Glede na to, da je NGEU izreden odziv na te začasne, vendar skrajne okoliščine, so pooblastila za najemanje posojil, ki se dodelijo Komisiji, jasno omejena glede obsega, trajanja in področja uporabe“;

¹ [Posebno poročilo št. 16/2023: Komisija in upravljanje dolga v okviru instrumenta NextGenerationEU \(europa.eu\)](#).

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10-2020-INIT/sl/pdf>.

3. OPOZARJA NA Sklep Sveta 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: sklep o virih lastnih sredstev)³, v skladu s katerim „Komisija s sprejetjem ustreznih ukrepov uredi upravljanje izposojanja. Komisija redno in izčrpno obvešča Evropski parlament in Svet o vseh vidikih svoje strategije upravljanja dolga“;
4. PRIZNAVA, da je Evropska komisija v kratkem roku vzpostavila elemente, ki ji omogočajo izvajanje sklepa o virih lastnih sredstev, zlasti sistem za upravljanje dolga NextGenerationEU, ki temelji na infrastrukturi primarnega trga, vključno z dražbenim sistemom, mrežo primarnih trgovcev ter izdajanjem številnih obveznic in menic v okviru instrumenta za okrevanje NextGenerationEU, vključno z zelenimi obveznicami; OPOZARJA, da je Komisija za financiranje instrumenta NextGenerationEU pooblaščen, da do leta 2026 na kapitalskih trgih z najetjem posojil pridobi sredstva v višini do 806,9 milijarde EUR (v tekočih cenah), in sicer z izdajo obveznic EU; JE SEZNANJEN z dejstvom, da se mehanizmu za okrevanje in odpornost dodeli do 723,8 milijarde EUR (v tekočih cenah) za spodbujanje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije Unije, tako da se državam članicam zagotovi finančna podpora za njihove naložbe in reforme v šestih tematskih stebrih, vključno z zelenim prehodom in digitalno preobrazbo, s čimer se jim pomaga pri spopadanju z gospodarskimi in socialnimi posledicami pandemije COVID-19⁴;

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020D2053>.

⁴ Glej Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost.

5. OPOZARJA NA začasno naravo instrumenta NextGenerationEU, saj je treba vse obveznosti, nastale zaradi izrednega in začasnega pooblastila za najemanje posojil, ki je dodeljeno Komisiji, v celoti odplačati najpozneje do 31. decembra 2058; OPOZARJA, da bo odplačilo glavnice in povezanih obresti v zvezi z izposojenimi sredstvi, ki bodo uporabljena za nepovratno podporo, kril proračun Unije in da bo odplačilo posojil in vseh s tem povezanih stroškov, ki jih je imela Unija, krila država upravičenka;
6. JE SEZNANJEN s tem, da glede na enotno strategijo financiranja, kot je določena v Uredbi 2022/2434 z dne 6. decembra 2022⁵ in v Izvedbenem sklepu Komisije 2022/2544 z dne 19. decembra 2022⁶, izdaje Komisije za instrument NextGenerationEU, makrofinančno pomoč + za Ukrajino in druge morebitne prihodnje programe najemanja in dajanja posojil ne bodo več posebej namenjene posameznemu evropskemu programu, ki bi se financiral z zadevno obveznico;
7. IZPOSTAVLJA, da je Komisija prvo izdajo v okviru instrumenta NextGenerationEU izvedla junija 2021, tj. takoj po začetku veljavnosti sklepa o virih lastnih sredstev; POUDARJA, da je EU trenutno ena največjih izdajateljic dolga, denominiranega v eurih, in največja izdajateljica zelenih obveznic na svetu;

⁵ Uredba (EU, Euratom) 2022/2434 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, kar zadeva določitev diverzificirane strategije financiranja za splošno metodo najemanja posojil. Vir: [EUR-Lex - 32022R2434 - SL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

⁶ Izvedbeni sklep Komisije (EU, Euratom) 2022/2544 z dne 19. decembra 2022 o določitvi ureditev za upravljanje in izvajanje najemanja posojil in upravljanja dolga EU v okviru diverzificirane strategije financiranja in s tem povezane operacije dajanja posojil. [EUR-Lex - 32022D2544 - SL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

8. UGOTAVLJA, da se od začetka leta 2022 tržni donosi povečujejo, nestanovitnost cen pa se je povečala zaradi geopolitičnih razmer, tudi vojne agresije Rusije proti Ukrajini, in zaradi zaostritve monetarne politike v razvitih gospodarstvih; UGOTAVLJA, da je spremenjeno okolje povzročilo naraščajoče stroške izposojanja tudi za najemanje posojil v okviru instrumenta NextGenerationEU;
9. UGOTAVLJA, da je v posebnem poročilu Računskega sodišča med drugim ocenjen sistem, ki ga je Komisija razvila za upravljanje dolga, zbranega za financiranje NextGenerationEU, in sicer na podlagi zasnove in zgodnjega delovanja sistema za upravljanje dolga NextGenerationEU od junija 2021 do junija 2022; POUDARJA, da se je Računsko sodišče posvetovalo z nacionalnimi uradi za upravljanje dolga 27 držav članic, da bi našlo zlasti morebitne izboljšave ureditev EU za upravljanje dolga;
10. SE STRINJA z ugotovitvijo Računskega sodišča, da:
- si je Komisija sredstva izposodila pravočasno, v skladu z regulativnimi omejitvami in s stroški, ki ustrezajo njenemu tržnemu položaju,
 - so nove strukture in pristojnosti omogočile hiter začetek financiranja instrumenta NextGenerationEU, vendar jih je treba okrepiti, kot je določeno v priporočilih iz posebnega poročila Računskega sodišča,
 - cilji Komisije v zvezi z upravljanjem dolga niso bili jasno določeni že na začetku, zato je bila ocena uspešnosti omejena;

11. MENI, da so priporočila Računskega sodišča pomembna in lahko prispevajo k nadaljnjemu izboljšanju upravljanja dolga s strani Komisije; POZDRAVLJA DEJSTAVO, da je Komisija sprejela vsa priporočila Računskega sodišča in se zavezala, da bo do sredine leta 2024 izvedla korektivne ukrepe⁷;
12. ZLASTI UGOTAVLJA, da Računsko sodišče Komisiji priporoča, naj oblikuje jasne cilje upravljanja dolga in poroča o uspešnosti pri njihovem uresničevanju; UGOTAVLJA, da posebno poročilo Računskega sodišča ne določa podrobnih smernic glede usmeritve, kazalnikov in načel splošne strategije upravljanja dolga, katere cilj je uravnotežena struktura stroškov in tveganj dolžniškega portfelja v okviru parametrov tveganja glede dolga/obveznosti za splošno upravljanje dolga; JE SEZNANJEN, da je cilj ukrepov Komisije zagotoviti, da EU srednje- do dolgoročno pridobi najugodnejše pogoje za najemanj posojil; OPOZARJA, da bi morala Komisija pri upravljanju svojega dolžniškega in posojilnega portfelja organizirati izdajanje obveznic v skladu z okvirom za obvladovanje tveganj, ki zagotavlja, da odkupi v katerem koli danem letu ostanejo v okviru proračunske zmogljivosti EU in spoštujejo ustrezna proračunska sredstva EU, določena v zakonodajnih aktih o vzpostavitvi programov, ki se financirajo z izdajo dolžniških instrumentov (sklep o virih lastnih sredstev v primeru NextGenerationEU);

⁷ Vir: Odgovor Komisije na posebno poročilo Evropskega računskega sodišča SR/2023/16.

13. POZDRAVLJA, da je Komisija sprejela krovno strategijo za upravljanje dolga⁸, ki usmerja izvajanje novega enotnega pristopa k financiranju, pri čemer se bodo instrumenti, razviti za NextGenerationEU, uporabljali na enak način za druge programe dajanja posojil, ki bodo vzpostavljeni po decembru 2022, s čimer bodo vrednostni papirji EU enotnejši in bolj likvidni;
14. OPOZARJA, da je Komisija od leta 2021 Ekonomsko-finančni odbor redno obveščala o organizaciji izdaj v okviru instrumenta NextGenerationEU, upravljanju zapadlosti in odplačevanju dolga v okviru instrumenta NextGenerationEU, okviru za zelene obveznice in izdaji zelenih obveznic, načrtih financiranja in finančnem stanju instrumenta za okrevanje NextGenerationEU; OPOZARJA, da je Ekonomsko-finančni odbor 23. septembra 2021 Pododbor za trge državnih dolžniških instrumentov EU pooblastil, da na podlagi poročanja Komisije nadalje razpravlja o financiranju instrumenta NextGenerationEU; POUDARJA, da Komisiji koristijo izmenjave informacij in strokovnega znanja nacionalnih uradov za upravljanje dolga, ki so zastopani v Pododboru za trge državnih dolžniških instrumentov EU; POZDRAVLJA dejstvo, da se še vedno redno poroča Pododboru za trge državnih dolžniških instrumentov EU in Ekonomsko-finančnemu odboru ter se z njima izmenjujejo najboljše prakse v zvezi z najemanjem posojil in načrtovanjem izdajanja s strani EU;

⁸ [Četrto polletno poročilo o izvajanju najemanja in dajanja posojil EU.PDF \(europa.eu\)](#).

15. POZDRAVLJA namero Komisije, da bo organizacijsko strukturo svojega urada za upravljanje dolga bolje uskladila z najboljšimi mednarodnimi praksami, vzpostavila ločen spremljevalni oddelek, okrepila vlogo direktorja upravljanja tveganj ter postopoma nadomestila zunanje in začasne uslužbenke, ki se ukvarjajo z upravljanjem dolga EU, z bolj stalnim osebjem EU, pri tem pa v celoti spoštovala zgornje meje sedanjega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, ob hkratnem priznavanju koristi, ki jih ima Komisija zaradi napotitve osebja iz drugih uradov za upravljanje dolga, ki prinašajo svoje strokovno znanje;
16. Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE nadaljnje izvajanje nacionalnih načrtov držav članic za okrevanje in odpornost v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost kot del instrumenta NextGenerationEU, po potrebi vključno s poglavji REPowerEU navedenega mehanizma, ki pri obravnavanju posledic pandemije COVID-19 zagotavljajo tudi financiranje ključnih naložb in reform za okrepitev strateške avtonomije Unije z diverzifikacijo oskrbe z energijo ter povečanjem neodvisnosti in zanesljivosti oskrbe Unije z energijo.